

Spækhøkerne ville mene, at det, i at være medlidende, er at gå for langt ned, at gå til ladegårdslemmerne og udtrykke lighed med dem; spækhøkernes medlidenhed er hildet i et hensyn, hensynet til de andre spækhøkere og så til øltapperne.

Deres medlidenhed er altså ikke ganske hensynsløs. Og således med ethvert vilkår – de journalister, der lever af den fattige klasses skillinger under skin af at påtale og forfægter deres rettigheder, de ville da være de første til at gøre det latterligt, om den viste sig endog blot nogenlunde, denne hensynsløse medlidenhed.

At gøre sig ganske bogstavelig til et med den elendigste (og dette, kun dette er guddommelig medlidenhed), det er menneskene det 'for meget', som man rørt græder over i en stille søndags-time, og som man uvilkårligt brister i latter over, når man ser det i virkeligheden.

Sagen er, det er for ophøjet til, at man kan tåle at se det til daglig brug, man må, for at kunne tåle det, have det på afstand. Menneskene er ikke således fortrolige med det ophøjede, at de ret tør tro på det; modsigelsen er derfor den: Denne ophøjethed – og at det så er virkeligheden, det daglige liv, ganske bogstavelig det daglige liv, hvori den viser sig.

Når digteren eller taleren anskueliggør denne ophøjethed, det er, fremstiller den på det digteriskes afstand fra virkeligheden, så rører den menneskene – men i virkeligheden, i det daglige livs virkelighed, at se denne ophøjethed her i København, på Amagertorv, midt i det søgne livs dagligdags travlhed!

Og når digteren eller taleren gør det, så varer det også kun en times tid; så længe formår menneskene ligesom at tro på denne ophøjethed. Men at se den i virkeligheden hver dag! Det er jo også en uhyre modsigelse, at det mest ophøjede er blevet det daglige!

For så vidt var det da allerede forud afgjort, hvilken indbyrderens skæbne måtte blive, selv om ikke andet havde bidraget til hans undergang. Det ubetingede, alt hvad der afgiver ubetingethedens målestok, er eo ipso offeret.

Thi menneskene ville nok øve medlidenhed og selvfor nægtelse, nok trage efter visdom osv.; men de ville selv bestemme målestokken, at det skal være sådan til en vis grad; de ville ikke afskaffe alle disse herlige dyder, tværtimod de

vil – for godt køb, i al magelighed have skin og navn af at øve dem.

Den sande guddommelige medlidenhed er derfor ubetinget oferet, så snart den viser sig i verden. Den kommer af medlidenhed til menneskene, og det er menneskene, der træde den ned. Og medens den vandrer om i blandt dem, vover dog næppe den lidende, at søge til den af frygt for menneskene.

Sagen er, det er verden magtpåliggende at bevare skinnet af, at være medlidende; dette gør nu den guddommelige medlidenhed til usandhed – ergo må den bort denne guddommelige medlidenhed.

Men indbyderen var just den guddommelige medlidenhed – og derfor ofredes han, og derfor flygtede selv de lidende for ham; de forstod (og, menneskelig talt, meget rigtigt), at om den meste menneskelige elendighed gælder det, at man dog er bedre hjulpen ved at blive det man er, end ved at blive hjulpet af ham.

For det andet: Indbyderen havde tillige en ganske anden end den blot menneskelige forestilling om, hvad menneskenes elendighed er. Og at hjælpe i denne henseende, derpå var han betænkt – derimod havde han hverken taget penge, eller dråber eller andet deslige med sig.

Det er da så langt fra, at indbyderen ser ud, som menneskelig medlidenhed ville danne hans skikkelse, at han egentlig er til forargelse. Det er menneskelig talt ligefrem noget grusomt, noget oprørende, noget hvorover man kunne blive så forbittret, at man kunne have lyst til at slå det menneske ihjel: At indbyde fattige og syge og lidende til sig – og